

Information från överförmyndarnämnden

Information från överförmyndarnämnden om omyndig som vill driva rörelse enligt föräldrabalken 13 kap. 13 §

Driva rörelse om du är omyndig

Denna information riktar sig till dig som är under 18 år och som vill starta eget företag. Du som är under 18 år är omyndig. För dig finns vissa begränsningar när det gäller att starta och driva näringsverksamhet. Om en eller båda av dina föräldrar är vårdnadshavare för dig är de också dina förmyndare. Om en omyndig person inte har någon förmyndare utser tingsrätten en.

För att få driva näringsverksamhet i Sverige måste du ha fyllt 16 år. De företagsformer som kan bli aktuella är enskild firma, kommandit- och handelsbolag. För att du som är omyndig ska kunna starta och driva näringsverksamhet krävs både samtycke från din/dina förmyndare (föräldrar) och från oss på överförmyndarnämnden. Kravet på överförmyndarnämndens samtycke för att en omyndig ska få bedriva rörelse finns för att säkerställa att barn inte riskerar att bli skuldsatta eller gå i personlig konkurs.

Aktiebolag

För att driva näringsverksamhet i aktiebolagsform måste du vara 18 år. Först när du är myndig kan du bilda och vara styrelseledamot i ett aktiebolag. Du som är omyndig kan visserligen äga aktier utan att samtidigt vara styrelseledamot i bolaget, men du måste i så fall företrädas av din/dina förmyndare när det gäller att till exempel rösta för aktierna vid en bolagsstämma eller att i övrigt agera som aktieägare. Om förmyndaren också är delägare i samma aktiebolag uppstår en jävsituation vid dessa tillfällen och du måste i så fall företrädas av en god man.

Det kan däremot, i undantagsfall, bli aktuellt att dina förmyndare driver aktiebolag åt dig. Det kan till exempel bli aktuellt om du ärver ett aktiebolag, som måste avvecklas.

Enskild näringsidkare

Om du inte har fyllt 16 år får du inte vara enskild näringsidkare.

Har du fyllt 16 år, men inte 18, får du vara enskild näringsidkare om din/dina förmyndare och överförmyndarnämnden i den kommun du är folkbokförd ger sitt samtycke. Läs mer om ansökan längre ner.

Handelsbolag

Om du inte fyllt 16 år får du inte vara bolagsman i ett handelsbolag. Din förmyndare kan vara bolagsman för din räkning om överförmyndarnämnden i den kommun där du är folkbokförd ger sitt samtycke. Förmyndaren registreras då som bolagsman.

Om du har fyllt 16 år, men inte 18, får du vara bolagsman i ett handelsbolag om din/dina förmyndare och överförmyndarnämnden i den kommun där du är folkbokförd ger sitt samtycke. Du registreras då som bolagsman och firmatecknare. Läs mer om ansökan längre ner.

Om du som är under 18 år ska ingå i samma handelsbolag som din/dina förmyndare ska en god man utses för dig för att bevaka dina intressen i bolaget på grund av den jävsituation som uppstår. Eftersom förmyndaren även är motpart i avtalet kan hen inte företräda dig. Det är vi på överförmyndarnämnden som utser en god man i dessa fall.

Kommanditbolag

Om du inte fyllt 16 år får du inte vara bolagsman i ett kommanditbolag. Din förmyndare kan vara bolagsman för din räkning om överförmyndarnämnden i den kommun där du är folkbokförd ger sitt tillstånd. Förmyndaren registreras då som bolagsman.

Om du har fyllt 16 år, men inte 18, får du vara bolagsman i ett kommanditbolag om din/dina förmyndare och överförmyndarnämnden i den kommun där du är folkbokförd ger sitt samtycke. Du registreras då som bolagsman och firmatecknare. Läs mer om ansökan längre ner.

Ansökan om samtycke och vår handläggning av ansökan

Formellt sett är det din/dina förmyndare som ansöker om överförmyndarnämndens samtycke om att du ska få driva rörelse, eftersom de företräder dig. När ansökan görs ska följande finnas med för att vi ska kunna göra en bedömning:

- Uppgift om vilken typ av näringsverksamhet som avses.
- Motivering till varför det är lämpligt att den omyndige driver näringsverksamhet i just denna form.
- Uppgift gällande den omyndiges totala tillgångar. Bifoga även kapital- och räntebesked från bank/värdepappersinstitut.
- Uppgift om startkapital. Hur mycket av de totala tillgångarna ska gå till att starta upp näringsverksamheten?
- Verksamhetsplan för rörelsen. Den omyndige bör själv skriva ner hur hen tänkt driva rörelsen.
- Budget för första verksamhetsåret.
- Prognos för de följande två åren.

När vi får in en ansökan om drivande av näringsverksamhet avseende omyndig görs alltid en prövning av lämpligheten i det enskilda fallet. Vi ser till just dina ekonomiska och personliga förhållanden samt till rörelsens art. Det är alltid dina egna ekonomiska och andra intressen som ska vara avgörande för vår bedömning, inte till exempel dina föräldrars eller syskons intressen.

Vi överväger bland annat hur stort ekonomiskt risktagande rörelsen medför för dig. Olika former av rörelser medför olika grad av risk för din ekonomi. I en enskild firma ansvarar du för alla ekonomiska förpliktelser som rörelsen medför. Om du fått samtycke att bedriva rörelse kan du ingå rättshandlingar för rörelsens räkning, som du normalt sett inte kan göra förrän du fyllt 18 år. Det innebär till exempel att du kan köpa egendom, låna pengar, låna ut pengar, pantsätta egendom, teckna abonnemang och ingå kreditavtal. Enskild näringsverksamhet får därför generellt anses vara mer riskfyllt än att vara bolagsman i ett kommanditbolag.

Det är viktigt att komma ihåg att överförmyndarnämndens samtycke inte innebär någon befrielse från de skyldigheter som i övrigt vilar på den som driver näringsverksamhet.